

Celje - skladišče

D-Per

581/1984



5000000292, 12

COBISS

OSIŠČENJA KNJ. CELJE

VRELCI

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

ŠT. 12 (135)

DECEMBER 1984



Srečno. Novo Leto 1985

ŠE NEKAJ UR IN NAZDRAVILI SI BOMO – SREČNO 1985. SREČNO, KAKO VELIKA BESEDA V DANAŠNJEM ČASU, KO PRETRESAJO SVET IN NAS KRIZE, KO MILIJONI V SVETU UMIRAJO OD LAKOTE IN MILIJONE POŽIRA OBOROŽEVALNA TEKMA. SREČNO, KAKO IZRABLJENA BESEDA ČLOVEŠKEGA EGOIZMA, KI ZA FASADO BESEDE, KROJI ŽIVLJENJE SEBI V PRID.

BODIMO ISKRENI, POŠTENI DO DRUŽBE IN DO SEBE IN PRENESIMO SREČNO V VSAKDAN LETA 1985, PA ČEPRAV SE BOMO ČESTO SPUŠČALI V BREZNO, KOT RUDARJI, KATERIH SREČNO JE ZA RAZLIKO NAŠEGA ISKRENO

PROBLEMATIKA BOLNIŠKIH IZOSTANKOV

Problematika bolniških izostankov postaja čedalje bolj aktualna predvsem zaradi dejstva, da so se s 1. 1. 1984 prenesla na tozde vsa nadomestila za čas odsotnosti z dela nad 30 dni (do 30 dni so bremenila TOZD že dosedaj) ter stroški nesreč pri delu in poklicnih boleznih. Del sredstev tozdi sicer še naprej združujejo v občinske zdravstvene skupnosti in to za nekatere dogovorjene obveznosti kot potni stroški, nega obolelega družinskega člana itd, za solidarnost za tistim tozdom, ki imajo iz objektivnih razlogov nadpovprečno visok stalež, to je 30 % preseganje regijskega poprečja (to je 7,2 %). V prvem polletju Zdravilišče pri solidarnosti ni prišlo v poštev, saj je bolniški stalež na ravni delovne organizacije znašal 6,6 %. Če bi se pa upravičenost do solidarnosti ugotavljala na ravni tozdov in ne na ravni delovne organizacije kot se je dosedaj, bi bila do solidarnostnih sredstev upravičena Tozd Polnilnica, ki je imela v prvem polletju 9,9 % bolniškega izostanka in Tozd Vzdrževalna dejavnost, ki je imela 9,7 % tega izostanka. V jeseni se začne postopek za ugotavljanje upravičenosti do solidarnosti na ravni tozdov. V Zdravilišču se je % bolniških izostankov medtem nekoliko spremenil. Še vedno je najvišji v Tozd Polnilnica in znaša v tričetrtletju 8,8 % (lansko leto je za isto obdobje znašal 6,7 %), v Tozd Vzdrževalna dejavnost znaša 7,6 % (lansko leto je znašal 6,5 %), v Tozd Zdraviliška dejavnost znaša 5,3 % (lansko leto je bilo 6,1 %) in v Delovni skupnosti skupnih služb je 4,4 % (lansko leto je bilo 4,2 %).

Vsa navedena dejstva kažejo, da bi bilo potrebno poiskati način, s katerim bi poskusili zmanjšati oziroma odpraviti neupravičen bolniški stalež. Potrebno bi bilo tudi ugotoviti, koliko je tega neupravičenega staleža. Za ugotovitev in odpravo le-tega je več možnih načinov: kontrola bolniških izostankov, sodelovanje z zdravstveno službo, analiza bolniških izostankov, ki bi pokazala vzroke za višek % bolniških izostankov v posameznih tozdih, stimulacija pri osebnem dohodku za delavce, ki niso imeli bolniških izostankov, ipd. Predlagamo, da bi ugotovili in poskusili odpraviti visok oziroma neupravičen bolniški stalež z naslednjimi načini:

1. sistematizirana kontrola bolniških izostankov;
2. aktivno sodelovanje z zdravstveno službo, posebno z obratno ambulanto;
3. izdelava analize bolniških izostankov, kjer bi se pokazala kot potrebna.

K 1/

Kontrola bolniških izostankov se vseskozi izvaja, ampak nesistematizirano.

Pri sedanjem načinu kontrole se dopušča možnost vpliva osebnega odnosa glede na to, kateri delavec v bolniškem staležu se kontrolira, kateri pa ne. Kajti neposredno nadrejeni da nalog oziroma odloči, koga se bo kontroliralo in kdaj. Druga možnost izvedbe tega kontroliranja je, da se podatki o vseh bolniških izostankih (razen porodniške) sprotno vsak dan zbirajo na določenem mestu po tozdih ali v delovni organizaciji, kjer se odločijo, koga naj se kontrolira. Ti podatki lahko vsebujejo poleg imena delavca še to kako dolgo je oziroma bo v bolniškem staležu, zakaj je v bolniškem staležu in morda še mnenje nadrejenega glede kontrole pri tem delavcu. Pri odločitvi pa se lahko upoštevajo tudi dosedajni bolniški izostanki. Kontrolor se pred kontrolo v obratni ambulanti pozanima glede predpisanega ravnanja delavca v času bolniškega staleža. Ostalo naj se izvaja dosledno po sprejetem Pravilniku o bolniškem redu in kontroli delavcev v bolniškem staležu.

K 2/

Sodelovanje z zdravstveno službo – obratno ambulanto se dosedaj v praksi ni izvajalo razen pri posameznih primerih v povezavi z iskanjem in razporejanjem delavca na ustrezna dela. Ena od možnosti je, da to sodelovanje poteka po naprej določenih terminih npr. vsakih 14 dni ločeno po tozdih in delovni skupnosti ali po večjih delovnih enotah v okviru tozda. Druga možnost je, da sodelovanje poteka po potrebi. Na teh pogovorih naj bi bili prisotni nadrejeni delavci, obratna zdravnica, predstavnik sindikalne organizacije iz tozda oziroma delovne skupnosti in socialna služba. Obravnavali bi se posamezni primeri in vprašanja v zvezi s tem, kot so: kako dolgo bo delavec na bolniški; kako bo zdravstveno stanje delavca vplivalo na opravljanje del in nalog; primeri, ko delavec ni sposoben opravljati dela, bolniškega staleža pa ne dobi; kakšna dela glede na zdravstveno stanje lahko določeni delavec opravlja; preverjanje, ali morda slabi medsebojni odnosi vplivajo na bolniški izostanek ali drugi problemi (nerešeno varstvo otrok ali starejših oseb, delo na zemlji); ali bo zaradi specifične bolezni potrebno pripraviti delovno okolje na ustrezno sodelovanje pri sprejemu in pri nadaljnjem delu z določenim delavcem, kar bi bila naloga nadrejenih, sindikalne organizacije, socialne službe; reševanje drugih problemov s tega področja.

K 3/

Izdelava analize bolniških izostankov bi bila verjetno potrebna pri tistem tozdu, ki presega 30 % regijsko poprečje. Ta analiza je bila že izdelana za Tozd Polnilnica za termin od 1. 5. 1983 do 1. 5. 1984. Izdelala

jo je Občinska zdravstvena skupnost Šmarje pri Jelšah na osnovi podatkov, ki smo jih posredovali.

Najpomembnejše ugotovitve te analize so:

– Največ delavcev (56 %) je v bolniškem staležu zaradi bolezni mišično - kostnega sistema, bolezni kože, revmatizma, poškodb izven dela. Če je visok % bolniškega izostanka zaradi revmatizma, lahko pomeni, da na to vplivajo slabi delovni pogoji (n.pr. prepah, vlaga . . .) V takem primeru bi bilo potrebno razmišljati o izboljšanju teh delovnih pogojev.

– Odsotnost delavcev je največja pri ženskah v starostni skupini od 30 – 50 let, pri moških pa nad 50 let.

– Najdaljše povprečno trajanje ene odsotnosti izkazuje od nekaterih večjih delovnih organizacij v Rogški Slatini poleg Mizarstva tudi Zdravilišče. Zakaj? Zaradi bolezni ali slabih delovnih pogojev, morda slabih medsebojnih odnosov na relaciji delavec – predpostavljamo, (n.pr. delavec ima zemljo in ne dobi dopusta, kadar ga potrebuje zato gre v bolniško). Torej je lahko vzrok tudi posebna karakteristika naše občine, ki je v tem, da se večje število delavcev ukvarja s kmetijstvom – polproletariat.

– Najpogosteje so bili v bolniškem staležu nekvalificirani in polkvalificirani delavci, za njimi pa kvalificirani delavci in delavci s srednje šolsko izobrazbo.

Nanizane so torej nekatere ugotovitve, vzroki oziroma odstopanja, ki naj bi jih delovna organizacija v svojem okolju analizirala in podvzela ukrepe za njihovo odpravo.

Predlagani načini za zmanjšanje oziroma odpravo neupravičenega bolniškega staleža so kratkoročni ukrepi, ob teh pa moramo razmišljati tudi o dolgoročnih ukrepih, kot je n. pr. izboljšanje življenjskega standarda ali vsaj zagotoviti, da se le-ta ne bo zniževal še naprej. Kajti posredni vzroki za bolniški stalež izvirajo tudi iz zagotovitve socialno-ekonomske varnosti delavcev, kar vključuje osebni dohodek, stanovanjske razmere, zdravstveno varstvo, otroško varstvo, letovanje z rekreacijo in navsezadnje tudi delovne pogoje.

Občinska zdravstvena skupnost Šmarje pri Jelšah je že dala pobudo za reševanje navedenega problema na razgovorih z delovnimi organizacijami in na skupščini. Predlagala je tudi uvedbo kontrolorja za bolniške izostanke na ravni občine, vendar večina večjih delovnih organizacij tega ni sprejela (tudi mi nismo). Tudi zdravstvena služba – zdravnica obratne ambulante je pripravljena z nami sodelovati.

O predlaganih načinih obravnave navedene problematike bo razpravljal še ustrezen organ in podal svoje mnenje.

IZOSTANKI OD DELA ZARADI BOLOVANJA IN PORODNIŠKI DOPUST
za obdobje od 1. 1. do 30. 9. 1984

	1 9 8 4			SKUPAJ	1 9 8 3			SKUPAJ	Indeks 84 : 83
	Boln.do 30 dni	Boln. nad 30 d.	Porod. dopust		Boln.do 30 dni	Boln. nad 30 d.	Porod. dopust		
URE BOLOVANJA									
Zdravstvo	8.316	1.309	10.896	20.521	3.795	4.827	4.532	13.154	156
Gostinstvo	33.048	5.226	18.648	56.922	20.505	21.162	19.547	61.214	93
SKUPAJ TOZD									
ZDRAV. DEJ. TOZD	41.364	6.535	29.544	77.443	24.300	25.989	24.079	74.368	104
POLNILNICA TOZD	24.406	308	2.009	26.723	11.819	7.336	910	20.065	133
VZDRŽ. DEJ. DS SKUPNE SLUŽBE SKUPAJ	13.471	294	2.660	16.425	6.167	5.674	77	11.918	138
ZDRAVILIŠČE	6.368	861	10.708	17.937	3.201	3.501	5.550	12.452	144
	85.609	7.998	44.921	138.528	45.487	42.700	30.616	118.803	117
POPREČNO ZAPOSLENIH									
Zdravstvo	147	147	147	147	126	126	126	126	126
Gostinstvo	437	437	437	437	412	412	412	412	106
SKUPAJ TOZD									
ZDRAV. DEK. TOZD	584	584	584	584	538	538	538	538	108
POLNILNICA TOZD	184	184	184	184	185	185	185	185	99
VZDRŽ. DEJ.	119	119	119	119	117	117	117	117	102

	1 9 8 4			SKUPAJ	1 9 8 3			SKUPAJ	Indeks 84 : 83 d			
	Boln. do 30 dni	Boln. nad 30 d.	Porod. dopust		Boln.do 30 dni	Boln. nad 30	Porod. dopust					
DS SKUPNE SLUŽBE SKUPAJ	116	116	116	116	112	112	112	112	103			
ZDRAVILIŠČE	1.003	1.003	1.003	1.003	952	952	952	952	105			
DNEVNI IZOSTANEK DELAVCA												
Zdravstvo	8	1	10	20	4	5	5	15	133			
Gostinstvo	11	2	6	19	7	7	7	21	90			
SKUPAJ TOZD												
ZDRAV. DEJ. TOZD	10	2	7	19	6	7	6	20	95			
POLNILNICA TOZD	19	0	1	20	9	6	1	15	133			
VZDRŽ. DEJ. DS SKUPNE SLUŽBE SKUPAJ	16	0	3	19	8	7	0	15	127			
ZDRAVILIŠČE	8	1	13	22	4	5	7	16	137			
	12	1	6	20	7	6	5	18	111			
% BOLNIŠKIH IZOSTANKOV												
Zdraviliška dej.	1984 1983 Ind.		Polnilnica 1984 1983 Ind.			Vzdrževalna dej. 1984 1983 Ind.			Skupne službe 1984 1983 Ind.			
% bolniških izostan. (brez porod. dop.)	5,3	6,1	87	8,8	6,7	131	7,6	6,5	117	4,4	4,2	104

Mikuljan Medoda

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Odbor za družbeni standard

Odpiše se inventar v kamp prikolicah v Fažani v višini 10.756,60 din.

Matko Mariji ni bila odobrena sprememba kraja zdravljenja, ker je kraj samovoljno spremenila. Zato se ji že odobren znesek za zdravljenje ne povrne.

Kresnik Stanku je bilo izjemoma naknadno odobreno zdravljenje v Zdravilišču Dobrna, ker je v slabem zdravstvenem stanju in je bil v času razpisa v bolniški pa tudi v bolnici. Odobren mu je znesek 6.000, din.

Korbar Nevenki je bilo za zdravljenje odobreno le plačilo računa za zdravstvene storitve v višini 1.917 din, medtem ko

ji povrnitev stroškov hotela ni bila odobrena, ker je v času zdravljenja koristila naše kapacitete preko zamenjave dopustov.

Šolskemu društvu Koprivnica niso odobreni dobitki za srečolov, ker za te namene nimamo na razpolago sredstev, razen tega pa je društvo tudi izven naše občine.

Občinska skupnost otroškega varstva nam je posredovala predlog novoletne obdaritve otrok tistih delavcev, ki so zoposleni v naši občini, stanujejo pa izven nje, za kar bi morali prispevati po 350 din na otroka. Z omenjenim predlogom se odbor ni strinjal, ker bi na ta način lahko bili nekateri otroci dvakrat obdarjeni. Za naprej pa je potrebno preveriti, kako imajo to urejeno v tistih občinah, iz katerih so delavci zaposleni v naši občini.

Pionirski organizaciji osnovne šole „Boris Kidrič“ Rogaška Slatina je bilo odobreno 150 parov hrenovk ob sprejemu cicibanov v pionirsko organizacijo.

Izpraznjeno garsonjero v TOZD-3 se začasno odstopi delovni skupnosti skupne službe, ki jo bo vrnila Samoupravni stanovanjski skupnosti Šmarje kot delno

povrnitev dolga.

Lotrič Jožici je bila na predlog dr. Isteniča odobrena sprememba kraja zdravljenja in sicer Vrnjačka banja namesto Dobrne, ker se je medtem njeno zdravstveno stanje bistveno spreminilo.

Odbor za strokovno izobraževanje

Na osnovi razpisa je bila Špiljak Suzani odobrena štipendija za natakara.

Halužan Betki iz DSSS je bil odobren študij ob delu na VEKŠ II.

Delavski svet Zdravilišča

je razpravjal o rezultatih 9-mesečnega poslovanja in se strinjal s pripravljenim predlogom delitve dohodka ter predlagal, da se tako pripravljen predlog posreduje zborom delavcev.

Marinka Zidar

KONGRES FITEC 1984

(Mednarodna zveza za termalogijo in klimatologijo.)

Na vabilo Nemške zdraviliške zveze sem se udeležil tega kongresa. Vsebina referatov, o katerih je tekla razprava je domala pomembna za vsa zdravilišča in za zdraviliške kraje.

Ugotovitve in razmišljanja v referatih in koreferatih so se z zaskrbljenostjo dotikali vitalnih vprašanj o perspektivah zdravilišč glede na razvoj moderne medicinske znanosti, socialno-družbene in ekonomske znanosti.

Skozi vse referate so se kot rdeča nit vlakla številna vprašanja, kako ohraniti vedno manj upošteevane nujne ekološke pogoje za bivanje v raznih aglomeracijah in še posebej v rezervatih to je v zdraviliških vseh zvrsti.

Misel, ki jo je izrekel nek referent je to stanje zgovorno upodobila: „Od suma na rakavo bolezen je v najkrajšem času ostalo bore malo. Sum se je razblinil in pokazal svoje pravo lice – raka“.

Množijo se vsakovrstni ekološko škodljivi posegi v naravo, kot npr. emisija izgorkov v ozračje, obsevanja, izplake itd. Smo v času, ki ne samo grozi – še hujše – krepko že udarno napada ekološke prvine.

Kongres je zasedal štiri dni. Udeleženci so prišli iz vseh držav, ki imajo zdravilišča, razen iz Sovjetske zveže. Koreferate so prispevali tudi naš dr. Ozim Vojko, mag. Križnič in Prelog Janko. Prispevki so bili zanimivi in jih je avditorij dobro sprejel. Odsevali so našo stvarnost pri naporih za negovanje okolja, vrelcev in posebnosti družbeno vodene ekonomike. Izjemne pozornosti je bil deležen koreferat dr. Ozima. Kmalu je je postal središčna oseba, saj so nam letela vprašanja mnogo bolj kot pa na glavnega referenta.

Na vsa tehnična vprašanja praktične, ali pa teoretične zvrsti je odgovarjal v stilu velikega poznavalca, ki materijo o vrelcih suvereno obvlada iz vseh zornih kotov.

Mag. Križnič je dvignil v avditorij s svojim prispevkom o tako imenovanem fenomenu zastaranja termalnih voda. Noben vrelc pri tem ni imun. Obnašanje tehnologije pri iskanju novih ekonomskih resursov v nadzemlju in podzemlju nudi bogat spisek škodljivih in nepopravljivih posledic za vrelce.

Revolucionarne in znanstvene kriterije za kontrolo uspešnosti zdraviliških kur je prikazal prof. dr. Wannewetsch z Münchenske univerze. Oglejmo si, kako daleč smo še pri nas od znanstvenih ocenjevanj o uspešnosti opravljenih kur. Naši merilci se izživljajo le na ceni za opravljeno kuro in na njenem efektu ter na indikacijah. Gospod Wannewetsch je to razširil na še bolj zgovorne kazalce:

1. na ugotovitev in primerjavo stroškov za zdravljenje pred kuro po njej, na primerjavo števila izpadlih delovnih dni pred kuro in po kuri v zdravilišču;

2. na vzročno delovanje kot razliko med stroški zdravljenj in med prihranki, ki se dosežejo z opravljeno kuro.

Kongres je neformalno nekolikokrat načeljal vprašanja o smotrnosti delnega plačevanja kur s strani pacientov. Obveljalo je naziranje, da delno prispevanje k stroškom kure bolnika bolj motivira za striktno izvrševanje ordiniranega programa kure. Razbremenitev zdravstvenih skladov je pri tem sekundarnega pomena. Kongres se je izrekel proti „kliničnemu zdravljenju v obliki arestantovstva“ pacientov pri opravljanju kur, kajti to ni združljivo z zdraviliškim bivalnim režimom.

FITEC je mednarodna organizacija balneološke znanosti. Deluje na širokem evropskem prostoru zdravilišč vseh kategorij. Kongresi in specializirane komisije pokrivajo vsebinsko in časovno vprašanja, ki so pomembna za zdravilišča. Je neke vrste mednarodna zdraviliška tribuna na kateri se snujejo stališča v korist zdravilišč in mednarodnih potovanj zaradi zdravljenj, za izmenjavo izkušenj po humanem načelu, da je znanost last vsega človeštva.

Kongresi FITEC so aktualni po vsebini, nagibajo se k futurološkim pogledom o razvoju zdravilišč.

„Bodimo kritični do lastnega dela. Naše interdisciplinarne raziskave naj bodo agresivne, rezultati o uspešnosti kur pa objektivno objavljeni. Zahtevajte od svojih vlad. naj v lastnem interesu in v interesu zdravilišč in prosperitete balneologije sprejemajo ustrezne smernice in ukrepe za uresničitev. Prodajamo zdravje v času in obdobju, ki je bolno“ so izvenele misli predsedujočega ob zaključku.

S. Čujež



Prečno. Nova Leto 1985



320 LET ROGAŠKE

O nastanku vrelcev, na podlagi katerih se je razvilo naše zdravilišče, je več mnenj. Za odkritja vrelcev velja hrvaški grof Peter Zrinjski leta 1665, ki je s pitjem mineralne vode ozdravel in o tem pripovedoval v svojih krogih. Kmalu zatem je mineralna voda postala tržno blago.

Leta 1680 je dunajski prof. dr. P. Sorbait v svoji knjigi „Praxis medicae“ opisal našo mineralno vodo in jo imenoval ACIDULAE ROITSCHENSES. Najznamenitejše delo o vrelcih je napisal fizik dr. Johann Grunel v knjigi „ROIT-SCHOCRENE“.

V zgodovini so mineralni vrelci imeli različna imena kot Ferdinandov vrelce, Gothardov vrelce, Moritzov vrelce, Ivanov vrelce, Gozdni vrelce, Parkovni vrelce, Jožefov vrelce.

Prof. dr. Adolf Režek je zgodovinski razvoj Rogoške razdelil v pet oziroma šest obdobj:

1. „Kmečka“ Rogoška (od začetka naselja do pojava grofa Zrinjskega 1665)
2. „Fevdalna Rogoška (od bivanja Zrinjskega do 1721, od 1721 do 1782 je gospodarilo z vrelci Društvo dunajskih lekarnarjev).
3. „Kmečka“ Rogoška od 1782 do 1801.
4. „Stanovska“ Rogoška (1801 do 1840 so vrelce prevzeli štajerski deželni stanovi).
5. „Meščanska“ Rogoška (1840 dalje, ko so začele rasti prve stavbe – zgrajen hotel Styria, preureditve vrelcev)
6. „Socialistična“ Rogoška po letu 1945

Od konca druge svetovne vojne pa do danes je dosežen znaten razvoj. Sestava mineralne vode, predvsem Donata Mg, omogoča zdravljenje različnih bolezni. Zdravilna mineralna voda se uporablja za pitje in kopeli skupaj s sodobno diagnostiko in postopki. Pri nas poteka

celotna medicinska rehabilitacija z najsodobnejšimi pripomočki in strokovnim kadrom.

Po drugi svetovni vojni je po obnovi sledila modernizacija številnih objektov, nato pa nove investicije, na podlagi katerih lahko nudimo vse tudi najzahtevnejšim gostom.

Pomembne prelomnice od leta 1945 do danes so leto 1950, ko je bil ustanovljen prvi delavski svet, leto 1969 ko so se na referendumu združili delavci Zdravilišča in tedanjega ZGP v enotno delovno organizacijo, ki posluje od 1. 1. 1970 dalje.

Na osnovi ustavnih sprememb so bile leta 1973 organizirane temeljne organizacije Zdraviliška dejavnost, Polnilnica in Vzdrževalna dejavnost.

Z vedno večjo vlogo delavskega samoupravljanja se uveljavlja uspešno delo celotnega kolektiva, kar potrjujejo številna priznanja. Kitak Gordana

PRED NOVIM LETOM

POGOVOR Z NAŠIMI DELAVCI

Leto je zopet pri kraju. Potegnili bomo črto pod to, kar smo napravili v letu, ki je za nami.

Nekateri se bodo od leta poslovili z lepimi spomini, drugi s solzami v očeh. Marsikaj se je spremenilo in zgodilo v tem letu. Vojne po svetu, katastrofe in veliko mrtvih ljudi.

Ne bodo vsi veselo praznovali staro leto. Marsikje po svetu bodo umirali na ta dan. Eni zaradi vojne drugi od lakote.

Tudi pri nas v podjetju se ne bomo vsi veselili na ta dan Novega leta.

Večina za nas bo to zahtevnejši delovni dan saj bomo na svojih delovnih mestih. Skrbeli bomo za tiste, ki bodo zaplesali v novo leto. Kako je našim delavcem minilo leto in kakšne želje imajo za novo leto, pa smo jih povprašali.

MIKŠA KATICA (sobarica)

Z letom, ki ga zapuščamo, sem zadovoljna. Želim si, da bi bilo vsako tako saj dokler je mir, bomo tudi drugo zmogli. Za novo leto si želim predvsem zdravja, mir na svetu in seveda, da bodo gosti še bolj zadovoljni našem hotelu.



MALIŠ FRANJO (nosač)

Kaj bi govoril. Z letom, ki mineva sem zadovoljen. Otroci so pri kruhu, vsi delamo in lepo nam je.

Za Novo leto si želim več denarja, mir na svetu in seveda razumevanje ter lepše pogoje dela.

ŠUŠTAR MARINA (žurnalist)

Z vsem sem zadovoljna, le proste dni bi lahko drugače uredili, da bi se jih dalo bolj smotrno koristiti. Kaj si želim v Novem Letu? No seveda več dela, ker tako bo tudi denarja več.

FRANCI LIDIJA (kuharica)

Leto, ki je za nami, mi je minilo zelo hitro. Drugače leto kot leto. Dokler je mir, ni problemov. Za Novo leto si želim predvsem zdravja v družini, razumevanja in seveda več denarja.

BERGLEZ KAROLINA (Trafika)

O, ja, zelo sem zadovoljna.

Za novo leto si želim, da bi ostalo tako, kot je. Vse je v redu. Seveda pa mir med ljudmi in veliko ljubezni.

BUZINA MAJDA (šef kuhinje)

Z letom, ki je za nami, sem zadovoljna. Saj nam je lepo. Ja, za novo leto si želim, da bi bilo razumevanje med nami, da bi bilo doma vse v redu. Ker je to verjetno zadnje Novo leto, ki ga bom počakala v službi (35 let službe), si želim, da bi bilo to noč vse v redu in da bi bili gosti zadovoljni.

PAŽON HILDA (natakarica)

Zadovoljna, kako ne bi bila. Za Novo leto pa si želim, da bi vse ostalo tako, kot je.

Pravno Novo Leto 1985

BOJAN KRANJEC

RAZGOVOR Z NAGRAJENKO

Gostinski zbor je že za nami. Vsi vemo, da je to bil eden najboljših organiziranih gostinskih zborov do sedaj. Vsi so se razšli veseli in zadovoljni. Zadovoljni pa smo bili tudi mi, ker smo v močni konkurenci z drugimi gostinskimi podjetji prejeli v tekmovalnem delu tudi medalje.

Ena od naših tekmovalk, ki je prejela medaljo, in to bronasto za mešanje koktajla, je MIKULIČ NADICA. Tekmovala je v mešanju pijač z našim napitkom TRIMVITOM.

PREDSTAVITE SE

Doma sem v Rogatcu. Gostinsko šolo sem končala v Celju leta osemdeset. Zraven gostinske šole sem končala tudi tečaj za barmane v Opatiji.

KDO VAS JE PRITEGNIL V GOSTINSTVO?

Pravzaprav, nihče. Namen sem imela vpisati se na čisto drugo šolo, ne na gostinsko. Vendar so vpisni roki že povsod potekli, tako da sem imela možnost samo še na gostinski šoli, kjer sem bila tudi sprejeta.

KAJ PA OPATIJA

Vedno sem rada delala in še delam za šankom. Ker sem imela možnost, da se vpišem v tečaj za barmane, sem to priložnost tudi izkoristila, saj me to zelo veseli.

KAKO STE SE PRIPRAVILI ZA TEKMOVANJE?

Kaj dosti posebej se nisem pripravljala, za to tudi ni bilo časa, saj sem morala normalno delati. Nekajkrat sem koktajl zmešala za pokušnjo in se mi je zdelo dobro. Mislim, da bi tekmovalci morali biti na ta dan prosti, ker delati in tekmovali ne moreš istočasno. Koktajl sem sama izbrala.

STE MEDALJO PRIČAKOVALI?

Ne, ker mislim, da je že sama udeležba na takem zboru zadostna nagrada. Pravzaprav sploh ne vem, kje sta diploma in medalja.

Da sem med nagrajenimi sem zvedela od kolegov.

SI ŠE ŽELITE TEKMOVATI?

Seveda bi še tekmovala, vendar v pravem barmanskem tekmovalstvu, ker mislim, da v mešanju s trimvitom ni prave izbire.

BEK DANICA (bazen)

Z letom sem zadovoljna. Zakaj ne bi, saj sem še mlada in dokler je mir na svetu, sem tudi jaz zadovoljna. Za Novo leto si želim le to, da bi ostalo tako kot je.

KAKO STE ZADOVOLJNI V SLUŽBI?

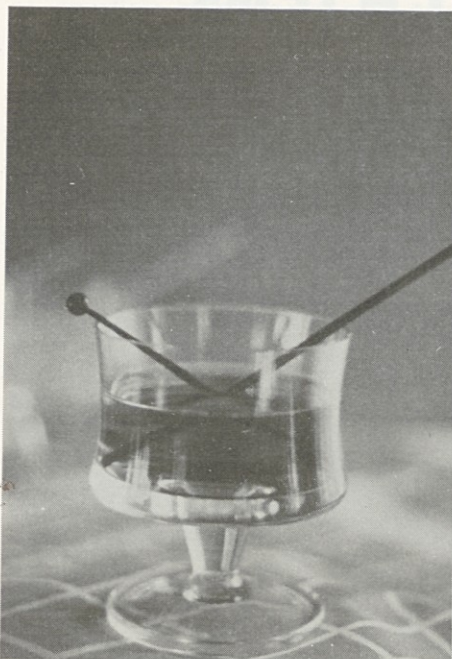
Delo kot tako je odlično. Najbolj sem vesela, ko delam za šankom, saj je to moje delovno mesto in za to sem se tudi usposobila. Drugače pa med sodelavci ni pravega odnosa.

KAKŠNE NOVOLETNE ŽELJE IMATE?

Predvsem boljše pogoje dela, zdravja, ne samo za mene, ampak za vse. Na kraju pa bi želela povedati in prosim, da to zapišete, da si želim v službi predvsem to, da sem bolj samostojna na svojem delovnem mestu, da imam svoj renome, ki mi ga včasih drugi kvarijo, ker mislim da je za barmana zelo pomembno, da sam dela po svojih idejah.

Toliko in hvala lepa. Poslovil sem se z nekakšnim čudnim občutkom. Zdelo se mi je, da je hotela Nada še veliko povedati, kar pa verjetno ne bi spadalo v ta intervju.

BOJAN KRANJEC



ZAHVALA

Ob izgubi drage tašče Matilde POTOČNIK se sodelavcem Poslovodstva Pošta iskreno zahvaljujem za darovano cvetje in izraze sožalja.

Žaljujoča snaha
Marica Potočnik

RECEPTI

Priporočamo poskusite!

Silvestrovo je pred nami. Marsikatera ženska kuharica razmišlja, kaj naj pripravi za svoje goste ali domače, ki bodo zadnjo noč preživel doma. Bilo je že dosti idej, kaj in kako naj to napravimo in napišemo, da vam olajšamo vsaj malo dela in razmišljanja, kaj skuhati. Ponudil in priporočil vambom dve jedi, ki jih lahko ponudite, ko bo ura že krepko čez polnoč. Zraven pa še nekaj preprostih koktajlov, ki jih lahko pripravite vsak trenutek.

KISLO ZELJE S ŠAMPANJCEM PRIPRAVA:

1 kg narezanega kislega zelja
poper v zrnu
glava čebule (večja)
1 korenček (srednje velik)
1/4 goveje juhe iz kocke (Podravka)
steklenica šampanjca, steklenica belega vina
40 dkg mesnih klobas
8 hrenovk
dimljena klobasa
1/2 kg svinkega kareja
30 dkg suhe slanice

Kislo zelje operite in ga dušite na porumeneli čebuli. Dodajte nariban korenček, narezano slanino, dimljeno meso, mesno klobaso. Vse skupaj dobro popoprajte, dušite in zalivajte z belim vinom in juho. Po petnajstih minutah dodajte narezano meso. Dušite tako dolgo, da se vse omehča. Na kraju dodajte še kuhane hrenovke.

Če imate večji ovalni krožnik, dajte sredino krožnika steklenico šampanjca, vse lepo zložite okoli steklenice. Pred gostom boste s šampajncem vse prelili in postregli.

POLNOČNA JUHA

Pripravite
1,50 kg govedine
2 stroka česna
15 zrn popra
2 žlici soli
6 velikih krompirjev
zeleno s korenjem peteršilj s korenem
20 dkg kelja
2 žlici paradižnikovega koncentrata
žličo vegete
kis

Pripravite meso z narezano čebulo, popoprajte, posolite in zalijte s približno 2,5 l vode. Kuhajte eno uro, tako da lahko ločite meso od kosti. Juho precedite in dajte kuhati nazaj s korenčkom, korenjem petršilja in zelene, vegeto in krompirjem. Ko se vse to kuha, narežite meso na drobne koščke in dodajte juhi. Po petnajstih minutah dodajte še ostalo in kuhajte še nekaj časa. Med kuhanjem pazite, da bo vedno dovolj vode, soli in popra. Predno postrežete, dodajte še fino nasekan petršilj in koncentrat paradižnika. Na koncu juho še malo zalijte s kisom.

ŠAMPANJSKI NAPITEK

6 rumenjakov
6 žlic sladkorja
12 žlic šampanjca

Z mikserjem dobro zmešajte rumenjake s sladkorjem. Dodajte šampanjec in še miksajte. Prelijte v posode za kuhanje in kuhajte na pari. Vseskozi mešajte s šibo za sneg na malem ognju. Zmes mora biti peneča. Vlijte v tople kozarce in takoj postrezite.

KOKTEJL FERIAI

Pripravite:
2/4 vodke
1/4 biter kamparije
steklenico tonika

KOKTAJL DOUGLAS

Pripravite:
2/4 brendija Stock
1/4 vermuta
1/4 likerja mentol
steklenico biter lemon
led

Vsak koktajl mešajte posebej po recepturi. Če nimate pravega mikserja, lahko zmešate v večji posodi in miksate z mikserjem na počasni stopnji. Koktajl vlijte v večji (višji) kozarec in dolivajte tonik ali biter lemon. Pri serviranju dodajte led.

Toliko. Upam da vam bodo recepture všeč. Če želite, da sto rubriko nadaljujemo v novem letu sporočite v uredništvo in upoštevali bomo vsako vašo željo.

BOJAN KRANJEC

Gostje o nas

DOPUST V ROGAŠKI SLATINI

Poleti 1931. leta sem na neki železniški postaji med Beljakom in Trstom prvič videl Slovenijo. Obšla me je želja, da enkrat obiščem to privlačno deželo in tam preživim daljši dopust. Šele 45 let pozneje, ko sva z ženo v začetku leta 1976 iskala nov dopustniški cilj, sem se spomnil moje stare želje.

V poročilih o Sloveniji sem zasledil, da je Rogaška odlično zdravilišče, ki ga že več kot 100 let obiskujejo ljudje z žolčnimi, ledvičnimi in jetrnimi (obolenji) težavami; po zadnji vojni pa se je kraj razvil v moderno zdravilišče.

Torej to bo mesto, ki bo nudilo moji ženi uspešno kuro, obenem nama pa bo izhodišče za popotovanje. Ker ne voziva avta, so nam „nemške državne



železnice" ponudile direktno zvezo Hamburg - Maribor na vlaku „Beograd-Express". Računala sva, da mora Rogaška kot znano zdravilišče imeti avtobusne zveze z Mariborom in ostalimi kraji. Glavne težave so bile za naju pri iskanju primernih informacij oziroma nasvetov. Na prejšnjih dopustih sva ugotovila, da je vsled ženskih problemov najbolje vzeti privatno sobo, kjer je tudi možnost kuhanja oziroma samostojne priprave obrokov, kajti le tako lahko žena preživi daljši dopust.

Na moje povpraševanje po taki sobi sem dobil od Turističnega urada hiter in skromen odgovor.

5. septembra 1976 l. sva se tako prvič odpovedala v Rogaško. Po 18 urni vožnji s spalnikom do Maribora in po krajšem postanku ter nadaljnji vožnji z avtobusom sva prispela pred čudovito urejen park. Pogled nanj naju je zelo razveselil.

Mirna lega hiše družine Gajšek v Zlatorogovi ulici, ki nama je bila priporočena, pa je v nama vzbudila še posebno prijetne občutke. Med nama in najinimi gostitelji se je kmalu razvilo prijateljsko razmerje. Začetne težave pri sporazumevanju so bile kmalu premoščene. Soseda, g. Resnik in g. Vlado sta bila pripravljena za informacije in napotke.

Nameščenci Turističnega urada Zdravilišča in po trgovinah so naju kmalu pričeli obravnavati kot stara znanca.

Tudi stanovalci širše Rogaške okolice, katere sva zaradi pomanjkanja turnih zemljevidov spraševala za pravilno pot,

so bili z nama prijazni. Vedno so nama pomagali in sem ter tja ponudili kak kozarček domačega vina ali slivovko, saj sva bila redka, ki sta tam hodila peš.

Navdušena sva bila nad raznolikostjo pokrajine, nad grički in dolinami, nad velikimi gozdovi med Bočem in Donačko, nad ponavadi visoko postavljenimi kapelami in številnimi kmetijami. Popotovala sva k Sv. Emi, Sv. Roku, Šmarju, proti Sv. Florjanu in Rogatcu, povzpela sva se na Boč in Donačko goro in se vozila v Maribor, Celje, Krapino in Atomske toplice.

Za mojo ženo pa tudi zame so bile zelo pomembne storitve zdravstvenega osebja, zaupanje v Terapijo in redni obiski v pivnici. Moja žena se še nikoli ni že po nekaj dnevih tako opomogla in počutila brez težav, kot ravno v Rog. Slatini.

Ganljiva skrb družine Gajšek, ki je storila vse, da bi bilo najino bivanje pri njih čim prijetnejše, nas je kmalu povezala, kot da bi že dolgo pripadali skupaj. Iz vsega tega sledi, da se vsako leto voziva v Rogaško, kjer preživiva najmanj 6 tednov. V septemberskih tednih uživava v temperaturi, ki je za naše pojme visoko poletna, doživljava spravilo sadja, v oktobru trgatve, nabirava kopine in gobe. Obiskujeva vtisov polne kulturne prireditve v zdraviliški dvorani in umetniške razstave v Pivnici. Znova in znova „vandrava" v vse smeri preko gričev, skozi gozdove in polja, mimo vinogradov in vedno še najdeva nepoznane poti in kraje.

Naši gostitelji so bili z nami v Kumrovcu, Trakoščanu, na Ptujski gori, v Ptuj in Postojni.

Eden od izletov, ki ga je Zdravilišče organiziralo lani, nama je dal priložnost, da sva si ogledala tudi Plitvice.

Klima, zdravilni učinki vrelcev in raznolikost pokrajine, prijateljske vezi z družino Gajšek in njihovi sosedi, to daje prednost Rogaški Slatini pred vsemi ostalimi počitniškimi kraji.

KARL BERGMAN
HAMBURG

Prevedel STIPLIŠEK RUDI

IZ BEOGRADA

Gostja Dudvarski Ljubimka iz Beograda je ob odhodu izrazila svoje zadovoljstvo z naslednjo (povzetek) pismeno pohvalo.

Ze leta prihajam k vam na zdravljenje. Razlogov, da se vračam v Rogaško je več, eden od pomembnih pa je izredna ljubeznivost, pozornost, korektnost in skrb za nas paciente. Od recepcije do požrtvovalnih sobaric sama prijaznost in kulturne odnos na najvišji ravni. Nikjer drugje, kjer sem bila deležna terapije, nisem doživela tolikšne pozornosti in odgovornosti kot tu pri vas. Bila sem v Igalu, Mataruški banji, Rimskih toplicah, toda v Rogaški Slatini sem že dvanajsto leto in prihajam tudi dvakrat na leto.

V terapiji, kjer dajete fango, dela čudovita tovarišica terapevtka, za katero sem zvedela, da se piše Kuraj Anica. Človek prav čuti njeno resnično skrb, ko vas vpraša, kako se počutite, ali vam je prevroče, ali je dobro in nešteto drugih skrbnih besed, namenjenih prav vsakemu pacientu. Vsakogar zna usmeriti na pravo mesto, njena prijaznost pa gre tako daleč, da pacientu pomaga najti kabino, kjer je pustil garderobo. Posebno starejše osebe imajo pri tem težave, saj ne vedo iz katere kabine so prišle. Še več je teh njenih lastnosti, ki naj bi služile mlajšim terapevtkam kot vzor, kako je treba delati, da se nam pacientom olajšajo bolečine in težave.



Pravno Novo Leto 1985

Nagradni kviz

Ob koncu leta smo se tokrat odločili kar za kviz. Križank-skandinav boste imeli tako dovolj v vseh ostalih časopisih, zato vas ne nameravam še mi dodatno obremenjevati.

Sicer pa, kdor pazljivo prebira naš časopis, bo zlahka naletel na večino odgovorov v tej ali pa v zadnjih štirih številkah VRELCEV.

Podelili bomo tri „flambirane“ denarne nagrade, v katerih je inflacija že vračunana.

- 1. nagrada 1.500 din
- 2. nagrada 1.000 din
- 3. nagrada 500 din

Kaj pomeni flambiranje?

To ostane skrivnost naše EPP- službe.

Zahtevane pojme vpišite v mrežo, oštevilčene znake pa prenesite po vrstnem redu v spodnje kvadrate. REŠITEV,

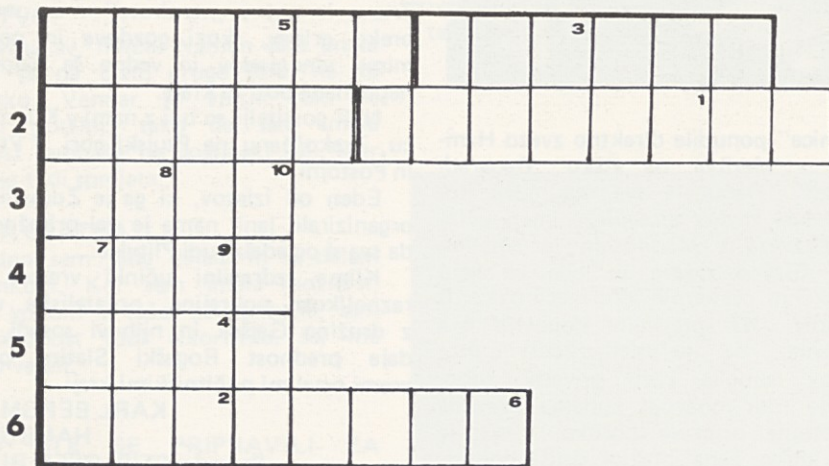
ki je obenem tudi naša želja, nam pošljite na uredništvo najkasneje do 15. januarja 1985.

Zdaj pa k delu:

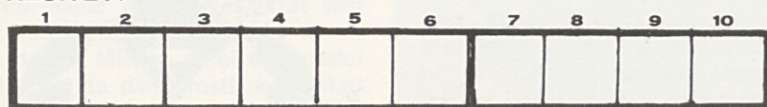
1. Ime vrelca, ki še danes izvira za Slatinskim domom.
2. „TOVARIŠ“ grofovskega rodu (na voščilnici), ki je ponasel v svet vest o zdravilnosti naše vode.
3. Katerega leta je dobila Rogaška novo terapijo na visoki ravni?
4. Katerega leta je mariborski fizik Johann Grundel napisal najznamenitejše delo o Vrelcih? (Roitschocrene)
5. Slovenska reka, ki se na žalost ne izliva v naše jezero. Tudi hotel v Rogaški.
6. Stil je poživilo, DONAT je bil in bo . . .

RUSTI

ODGOVORI:



REŠITEV:



VPRAŠANJE

Vsa leta nazaj smo imeli v Rogaški Zdraviliški dom in v njem Zdraviliško dvorano, katero poznajo vsi obiskovalci Rogaške in še marsikdo zaradi njene lepote. Pred časom pa se je začelo pojavljati za isto dvorano ime „Kristalna dvorana“. Rad bi vedel, kdo si ga je izmislil in čemu je bila potrebna menjava imena? Odgovor na to vprašanje ne zanima samo mene, ampak tudi marsikaterega našega delavca.

H. J.

MALI OGLASI

Kupim rabljeno otroško posteljico z jogi vložkom in odejico. Naslov je v uredništvu.

Vsakodnevni kozarec zdravja

magnezijeva slatina

DONAT Mg

Spoštovani urednik, dragi prijatelj!

Moja odločitev, da vam na tem mestu spregovorim nekaj besed ni naključna, temveč dolgotrajno iskreno hotenje s katerim želim vam in vašemu kolektivu, v svojem imenu in v imenu klubskih tovarišev, izraziti globoko hvaležnost za pomoč, ki nam jo s svojim pokroviteljstvom nad našim Klubom zadovoljnih abstinentov Radovljica, nudite in stem podpirate našo vsestransko aktivnost, ki je pogoj za uspešno rehabilitacijo zdravljenih alkoholikov.

Mesec november je čas, ki ga označujemo kot mesec boja proti alkoholizmu. Alkoholizmu kot bolezni, kot družbenemu zlu. Zlu, ki prerašča vse meje objektivne normale, upoštevač dinamičen razvoj družbe in sprememb v nji.

Z naraščanjem alkoholizma pa se kažejo kot oosledice, črne napovedi ogromne družbene materialne škode ter nešteto socialnih in osebnih tragedij. Samo po sebi se poraja vprašanje: Koliko storimo kot družba v preventivi na tem področju? Nisem pristojen za dajanje kakršnihkoli ocen, vendar menim da, izhajajoč iz vsakodnevnih žalostnih dejstev mnogo mnogo premalo. Predolg bi bil spisek, da bi našteval pomanjkljivosti v družbi, ki so v korist razvoja alkoholizma, tudi ne bi kazalo omenjati nešteto priložnosti, da ne rečem kar obveznosti, ki prav tako pogojujejo nastanek odvisnosti z alkoholom. Ne nazadnje, na tem mestu, tudi ni moj namen iskati vzrokov alkoholizma. Poudariti le želim, da je pot med občasnim uživanjem alkohola in med odvisnostjo, lahko tudi zelo kratka in da je zdravljenje, sicer sila preprosto povedano, po družbenem in osebnostnem propadu, hudo naporen in dolgotrajen proces.

In v tem procesu smo tudi mi, člani Kluba zadovoljnih abstinentov Radovljica, ki z vašo pomočjo in visoko kvalitnimi proizvodi kljub geografski oddaljenosti, uspešno delujemo. S svojim uspešnim delovanjem in osebnostnim spreminjanjem, koristimo družbi kot uspešni proizvajalci in samoupravljajci družinam pa kot skrbni in odgovorni člani. Menim, da je velika zasluga za našo aktivnost v vašem naprednem in uspešnem kolektivu in da je vsega posnemanja vredna. Mi člani KZA Radovljica se vam za izkazano pomoč iskreno zahvaljujemo in vam v Novem letu 1985 želimo še veliko delovnih in osebnih uspehov.

Skalar Miran

VRELCI -- glasilo delavcev Zdravilišča Rogaška Slatina, izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 1500 izvodov in ga prejemajo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Božo Kolar, tehnični urednik Anton Slivnik, lektor Vlado Kern. Tisk: „Papirkonfekcija“ Krško. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije št. 421/72.